

ZMf
Kousteensedijk 7
4331 JE Middelburg

0118 654180
info@zmf.nl
www.zmf.nl

NL91 TRIO 0391 0627 27

Provincie Zeeland
t.a.v. College van Gedeputeerde Staten
Postbus 6001
4330 LA Middelburg
omgevingsvisie@zeeland.nl

Datum 8 september 2025
Onderwerp Zienswijze ontwerp Actualisatie 2025 Zeeuwse Omgevingsvisie en zienswijze ontwerp Actualisatie 2025 Omgevingsverordening Zeeland.

Geachte College,

Het ontwerp Actualisatie 2025 Zeeuwse Omgevingsvisie en het ontwerp Actualisatie 2025 Omgevingsverordening Zeeland liggen van 29 juli 2025 tot en met 8 september 2025 ter inzage. De wijzigingen zijn aangegeven en terug te vinden in beide documenten. ZMf dient een zienswijze in op de wijzigingen van zowel de Omgevingsvisie als de Omgevingsverordening.

Kernenergie en SMR's:

Er zijn tekstuele aanpassingen in de tekst met betrekking tot kernenergie. In de huidige Omgevingsvisie staat dat kernenergie in beeld is, in de nieuwe versie komt te staan: 'Voor een toekomstbestendig duurzaam energiesysteem zonder CO₂-uitstoot is ook kernenergie nodig.' ZMf deelt de conclusie van het demissionaire kabinet niet dat kernenergie nodig is en een noodzakelijke rol speelt in de energietransitie. De bouw van nieuwe kerncentrales is kostbaar, tijdrovend, de bouw duurt minstens 15 jaar, en kent aanzienlijke risico's. Hernieuwbare energiebronnen zoals zon en wind zijn sneller inzetbaar, goedkoper geworden en beter schaalbaar. Wij vinden het zorgwekkend dat het huidige kabinet inzet op vier nieuwe kerncentrales, terwijl het vorige kabinet nog sprak over twee.

Over Small Modular Reactors (SMR's) wordt in de nieuwe Omgevingsvisie ingebracht: 'Er zijn nieuwe ontwikkelingen rondom zogenaamde SMR's. Deze zouden potentie kunnen hebben om bij te dragen aan het duurzame energiesysteem. De rijksoverheid is samen met provincies (IPO-verband) gestart aan een landelijk onderzoeksprogramma. Ook Provincie Zeeland neemt hieraan deel. Meer specifiek zal Provincie Zeeland inzetten op een eigen aanpak naar de mogelijkheden van SMR's in de regio.'

Hoewel de investeringskosten voor een SMR minder hoog lijkt te zijn en schaalbaarheid en snellere realisatie als mogelijke voordelen wordt benoemd, is ZMf geen voorstander van SMR's. Het ontwikkelproces is nog volop in gang is en de eerste SMR in Europa moet nog worden uitgerold. Het kan daarom de focus afleiden en de werkelijk groene energietransitie vertragen. Bovendien is het een nucleaire techniek die niet circulair is.

Het is ons op dit moment niet bekend wat de nieuwe ontwikkelingen rondom SMR's zijn. Uiteraard volgen wij dit met interesse.

Wonen in het buitengebied en actualisatie 3 regelingen

Op 7 februari 2025 verscheen het rapport 'Beleidsvaluatie Kleinschalige woningbouwlocaties in het landelijk gebied' van Rho Adviseurs in opdracht van de Provincie Zeeland. Op basis van het rapport worden de bestaande regelingen aangepast. Art. 5.15 Rood voor Rood wordt art. 5.46, art. 5.16 Ruimte voor Ruimte wordt art. 5.47 en art. 5.17 Rood voor Groen vervalt. Wonen in het buitengebied wordt een onderdeel van paragraaf 5.1.10 Landschap en erfgoed. Hierbij wordt voorgesteld de landgoederenregeling (Rood voor Groen) af te schaffen, de criteria voor Ruimte voor Ruimte aan te scherpen en verduidelijken en Rood voor Rood iets aan te passen. Los van omgevingsverordening en -visie wordt voorgesteld te werken met toetsing door deskundigen en een inspiratienota.

'Het doel van de regelingen is niet het creëren van kleinschalige woningbouwlocaties in het landelijk gebied. Het bieden van bouwtitels is vanuit het provinciaal beleid gezien in basis niet gewenst. Doel van de regelingen is – in afwijking van het beleid om geen nieuwe woningen in het landelijk gebied toe te staan – het versterken van de kwaliteit van het landelijk gebied. Het bieden van bouwtitels is slechts een middel om dat doel te bereiken.' (Bron: Evaluatierapport kleinschalige woningbouwlocaties in landelijk gebied, Aanbeveling 1.2 blz. 35)

Deze nieuwe insteek omtrent kleinschalige woningbouwlocaties in het landelijk gebied onderschrijft Zmf van harte. Wij vinden het echter een gemiste kans dat alleen Aanbeveling 1.2 terugkomt in de aanpassingen van de Omgevingsverordening. De overige 37 aanbevelingen kunnen wij niet terugvinden in de Omgevingsvisie of Omgevingsverordening.

Wij hadden graag gezien dat aanbeveling 1.8: 'Stel hoge eisen aan de aspecten stedenbouw, landschap, cultuurhistorie en ecologie en werk de kwalitatieve criteria van de drie regelingen verder uit, gericht op een hoogwaardig integraal ontwerp en een hoogwaardige inbedding in de omgeving. Hanteer een hoog welstandsniveau voor bouwwerken onder de 3 regelingen.' en aanbeveling 4.2: 'Neem expliciet als voorwaarde op dat een nieuw landgoed of een nieuwe buitenplaats wordt gerealiseerd op passende locaties, waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de bestaande natuur- en landschapswaarden en dat het ontwerp en de inrichting qua natuur en landschap goed aansluiten bij de omgeving en daar een meerwaarde vormen.' ook in de ontwerp-actualisatie zouden zijn verwerkt.

Verder vinden wij het opmerkelijk dat de Rood voor Groen-regeling vervalt en hiervoor niets terugkomt. Het is ons niet duidelijk waarom hiervoor geen vervangende regelgeving in de plaats is gekomen?

Onjuistheid in de Omgevingsverordening

In art 5.14 lid 2 staat: 'Dit artikel is niet van toepassing als sprake is van de realisatie van een nieuwe kleinschalige woningbouwlocatie buiten stedelijk gebied zoals bedoeld in de artikelen 5.15 tot en met 5.17.' Artikelen 5.15 tot en met 5.17 komen echter te vervallen. Dus de verwijzing naar de artikelen moet worden aangepast. Wij nemen aan dat verwezen moet worden naar art. 5.46 en 5.47.

Regels voor verblijfsrecreatie

Voor 2025 zijn er een paar kleine wijziging in art. 5.22 en 5.23 van de Omgevingsverordening. Een groot deel van de aanpassing van de regelgeving verblijfsaccommodaties staat op de B-lijst en komt op een later tijdstip aan de orde. Gezien het belang van het onderwerp dringt ZMf aan op een spoedige invoering van de verdere regelgeving omtrent nieuwvestiging en uitbreiding van het verblijfsrecreatieve aanbod in Zeeland en hiermee niet langer te wachten dan noodzakelijk. ZMf is van mening dat, ten behoeve van het beschermen van de natuur en behoud van solide Deltaoever nieuwvestiging van recreatiewoningen in geheel Zeeland niet wenselijk is en dat de Zeeuwse gemeenten zich beter kunnen richten op nieuwbouw van woningen voor reguliere bewoning. Want ook in Zeeland is de ruimte een schaars goed aan het worden omdat onze provincie staat voor ruimtelijke uitdagingen op het gebied van woningbouw, energietransitie, ruimte voor defensie en behoud van natuur en biodiversiteit. Mocht men toch willen inzetten op nieuwe locaties voor verblijfsrecreatie vragen wij u om hieraan concrete en meetbare eisen ten aanzien van natuur, landschap, duurzaamheid en leefomgeving te koppelen aan de hand van de thema's zoals vastgelegd in Bestemming Zeeland 2030. (www.bestemmingzeeland2030.nl/themas)

Vellen en herplanten van houtopstanden

Dit onderwerp is in 2017 beleidsarm overgegaan van het Rijk naar de provincies. Inmiddels bestaat er aanleiding om de huidige regels te herzien en verduidelijken, waaronder het mogelijk intrekken van de verouderde landelijke vrijstelling van de meldplicht van Staatsbosbeheer. Dit onderwerp wordt in afstemming met de RUD opgepakt.

Afdeling 2.11 (art. 2.167 t/m 2.174) gaat over vellen en herbeplanten van houtopstanden. In art. 2.174 staat: 'Gedeputeerde Staten kunnen op verzoek van de eigenaar van de houtopstand toestemming verlenen om af te wijken van de regels van deze afdeling, als voldoende onderbouwd is dat de afwijking ten gunste van de groei van de herbeplanting is. Deze toestemming wordt verleend door middel van maatwerkvoorschriften, als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet.'

Het is ons niet duidelijk aan welke criteria deze onderbouwing moet voldoen en daarnaast is het ons niet duidelijk hoe artikel 4.5 van de Omgevingswet hier geïnterpreteerd moet worden. Wij zouden hier graag een toelichting op ontvangen.

Onderwater flora en fauna

In de Actualisatie Agenda 2025 van 20 mei 2025 lezen wij dat in een juridische procedure de rechtbank de verbodsbepaling onverbindend verklaard omdat deze niet duidelijk genoeg zijn. Daarom wordt voorgesteld om wijzigingen aan te brengen in de artikelen 2.161 t/m 2.166 te wijzigen. De verbodsbepaling zal worden aangepast zodat duidelijker is wat precies wel en niet mag.

In de Toelichting bij art. 2.166 staat dat onder voorwaarden een ontheffing kan worden verleend voor onderwater flora en fauna voor commerciële en economische doeleinden. Voorheen was dit uitgesloten.

Wij zouden graag weten welke juridische procedure het hier betreft, die heeft geleid tot deze opvallende wijziging?

Ganzenrustgebieden

In art. 2.147 staat dat het niet is toegestaan in de periode van 1 november tot 1 april grauwe gans, kolgans en brandgans te doden binnen de aangewezen ganzen-rustgebieden.

Wat ons betreft voegen de ganzenrustgebieden op deze manier niets toe. De ganzenrustgebieden zijn niet ingericht voor ganzen. Zo worden bijvoorbeeld op Schouwen-Duiveland ganzen verjaagd naar waterrijke natuurgebieden zonder voedsel voor de ganzen. Wij zijn van mening dat voor ganzenrustgebieden een specifieke inrichting en een toegespitst beheer noodzakelijk is. Eén van de beschikbare SNL-beheertypen kan hiervoor toegepast worden.

Kansen voor lokale bedrijventerreinen

PS hebben op 13-12-2024 een motie: Kansen voor lokale bedrijventerreinen aangenomen om te verkennen wat mogelijk is voor uitbreiding van kleine bedrijventerreinen. Centraal daarin staat het vinden van een goede balans tussen enerzijds ruimte voor (lokale) economie en anderzijds het beschermen van het landschap en leefomgeving.

Deze motie heeft geleid tot toevoegingen aan de Omgevingsvisie en een toevoeging van lid 5 aan artikel 5.1 Bedrijven:

‘In afwijking van het derde lid kan verdere uitbreiding van een bestaand kleinschalig en goed ontsloten bedrijventerrein van ten minste een hectare naar een kleinschalig-plus bedrijventerrein mogelijk worden gemaakt, als de motivering bij het omgevingsplan aannemelijk maakt dat:

- a. de ontwikkeling van het bedrijventerrein een belangrijke functie heeft voor de economische vitaliteit en leefbaarheid van de omliggende kern(en); en
- b. de uitbreiding uitsluitend bedoeld is voor groei van lokale economische bedrijvigheid.’

Graag zouden wij in het beleid opgenomen zien worden dat de uitbreiding alleen mogelijk is als deze gepaard gaat met natuur en duurzame toevoegingen (groene daken, wadi's, bomen/struiken tegen hitte etc.).

Na het aannemen van deze motie is een extern bureau gevraagd om advies te geven over de opties en consequenties. Is er een rapport van het extern adviesbureau en ligt dit ter inzage?

Slotlinea

De kernkwaliteiten van het Zeeuwse landschap zijn de afwisseling tussen water en land, de unieke kustlandschappen met hun duinen, natuur, schorren en slikken, het historische polderlandschap met dijken en kreken, en de bosgebieden op de eilanden. Wij moeten deze kernkwaliteiten samen koesteren en behouden. Daarom vragen wij u onze zienswijze serieus mee te nemen in de verdere uitwerking van de Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2025.

Met vriendelijke groet,

Ira von Harras

Directeur

